

ДЕКОРАТИВНО-МЕБЛЕВІ ТКАНИНИ: ФОРМУВАННЯ АСОРТИМЕНТУ

Проведено аналіз декоративно-меблевих тканин з метою створення необхідної бази даних для інформаційного забезпечення та управління ринком на основі науково обґрунтованих класифікацій.

Analysis of decorative-furniture materials with the aim of creation of necessary data for information providing and management of the market was made.

Ключові слова: декоративно-меблеві тканини, асортимент, властивості, склад сировини.

Постановка проблеми

Незважаючи на економічні та політичні негаразди, український меблевий ринок продовжує розвиватись та сприяє підвищенню рівня естетичних запитів населення. Тому важливим є підвищення конкурентоспроможності вироблених товарів для закріплення позиції виробника на ринку, з ціллю отримання максимального прибутку. У конкурентоспроможній політиці приймаються до уваги функціональне призначення, надійність, довговічність, зручність використання, естетика зовнішнього вигляду та інші характеристики товару, що здатні задовольнити сукупні потреби покупця краще, ніж товари-конкуренти. Створення споживчої цінності товару, яка включає всю сукупність властивостей товару, є важливішою умовою виживання на ринку.

Особливо це відноситься до виявлення негативних та позитивних якостей цього товару, які відмічають споживачі. Однією з важливих характеристик є вибір декоративно-меблевих тканин. Потреба в різних за способом виробництва, гігієнічних та естетичних властивостях декоративно-меблевих тканин, суттєвому розширенні та оптимізації асортименту ставить завдання по інформативному забезпеченню населення вітчизняного ринку. Зокрема, необхідно узагальнити світовий досвід формування асортименту, властивостей, якості та конкурентоздатності декоративно-меблевих тканин; вивчити потреби вітчизняного ринку в даній продукції; створити необхідну базу даних для інформаційного забезпечення та управління ринком на основі науково обґрунтованих характеристик та класифікацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Питанням формування асортименту текстильних матеріалів для оббивки меблів та класифікації текстилю присвячені праці таких науковців, як Пушкар Г.О., Семака Б.Д. [1, 2] та інших. Проте, на даний час, інформація про ситуацію на вітчизняному ринку декоративно-меблевих тканин, як і інформаційного забезпечення цього ринку не повною мірою задовольняє вітчизняного споживача. Немає достатньої інформації по декоративно-меблевих тканинах в монографічних, періодичних, а тим більше в навчальних виданнях, незважаючи на актуальність і значимість цих питань як для науки, так і для практики.

Виклад основного матеріалу

Ринок меблів в Україні стабільно розвивається, працює здорова конкуренція, співвідношення вітчизняних та імпортованих виробників приблизно рівне (в різних сегментах ринку по-різному, а загалом врівноважене) [3].

На ціну меблів впливає вибір декоративно-меблевих тканин. Продавці відмічають, що останнім часом смаки і запити споживачів змінюються. Багато з них хочуть, щоб меблі були не лише довговічними і зручними, але й відрізнялися оригінальним дизайном, використанням модних оздоблювальних тканин. Можливість вибору декоративно-меблевих тканин величезна. Є тканини різних найменувань різного вигляду, якості, фактури, кольору, а відповідно, і різної вартості. Як не заплутатися в цьому різноманітті, як підібрати таку тканину, яка володіла б високою зносостійкістю, міцністю і одночасно мала хороші гігієнічні показники, була б модною та сучасною? Для цього необхідно знати деякі особливості тканин і уміти самим їх визначати.

Льняні і бавовняні тканини, як правило, легко мнуться, шовк слизький на дотик. Тканини з натуральних волокон добре відпрасовуються і зберігають форму, вони «дихають», шви на них непомітні, але вони піддаються усадці. Синтетичні тканини не зберігають форму, можуть «плавитися» при гладінні, та зате вони дуже міцні, світлостійкі, легкі у догляді і дешевші [4].

Розглянемо детальніше їх асортимент. Декоративно-меблеві тканини умовно поділяються на 2 типи: ткані і неткані. Ткані тканини виробляються шляхом переплетення подовжніх і поперечних ниток (жакардовий спосіб одержання тканин). До них також відносять: жакарди, скоч гарди, феніли, ворсові тканини (велюр і т.д.), бавовна. Неткані тканини: флок, мікрофібра одержують скріпленням шарів волокон різними способами. Цей спосіб одержання тканин прийнято називати флоковим [5].

Більш детальна характеристика декоративно-меблевих тканин, що користуються попитом на вітчизняному ринку, представлена в табл. 1.

Як видно з табл.1, на сьогоднішній день найбільше використання в меблевій промисловості знайшли наступні тканини: флок, шеніл, гобелен, жаккард, велюр і т.п. Доля таких тканин як штучне хутро, стрейч, плюш та інших є незначною в порівнянні з вище переліченими. Поєднання ниток і волокон, що входять до складу всіх цих тканин, може бути дуже різним: хлопок–поліестер, акрил–бавовна–віскоза,

шерсть–поліестер, хлопок–віскоза–лайкра і так далі. Процентне співвідношення натуральних і штучних ниток дозволяє добитися необхідних якостей тканини. Сьогоднішні технології обробки волокон дійшли до того, що тканини з синтетичних ниток виглядають як натуральні.

Таблиця 1

Основні характеристики декоративно-меблевих тканин

№	Назва тканини	Склад сировини	Зовнішній вигляд	Властивості
1	флок	35 % бавовни, 65 % синтетики (поліестеру), процентне співвідношення та сировина можуть змінюватись	Оksamитова бархатиста поверхня з рідкуватим ворсом; може бути пофарбована в різні кольори	Накопичення статичної електрики при зіткненні з іншими штучними тканинами; світлостійкість; брудовідштовхувальні і вогнезахисні властивості; не стійка до тертя, приємна на дотик; буває з тисненням або з багат шаровим покриттям
2	шеніл	60 % бавовна, 40 % синтетики; можливе різне % співвідношення синтетичного волокна з акрилом, бавовною, віскозою, може бути 100 % синтетики	Об'ємна, м'яка, щільна і міцна поверхня з неповторною фактурою	Немає стійкості забарвлення до світла та хімічного чищення; схожа на велюр, проте може вироблятися в більшій гамі кольорів; нитка шеніла може бути використана в комбінації з жакардом і гобеленом; висока зносостійкість
3	гобелен	100 % бавовна, може бути шерстяна, синтетична пряжа в різних % співвідношеннях, частіше з додаванням поліестеру	М'яка, щільна тканина з яскравим художнім малюнком або складним візерунком	Стійкість до світла та хімічного чищення, прання більша в тих тканин; пряжа або нитка яких пофарбовані у масі, або з додаванням поліестеру
4	жакард	70 % синтетики, 30 % бавовни, а також різні % співвідношення синтетичних та натуральних волокон	Рельєфний малюнок гармонійний на однотонній поверхні; має яскравий та урочистий вигляд	Стійка до тертя та хімічного чищення; чим товстіше нитка тим щільніше тканина; міцна; довговічна; зручна в експлуатації
5	шкіра	Шкіра різних тварин (в т.ч змій, крокодилів), для дублення все частіше використовують рослинні екстракти	Міцна, щільна поверхня	Світлостійкість та стійкість до тертя задовільна якщо використовують рослинні екстракти
6	велюр	95 % синтетики, 5 % бавовни	М'яка, бархатиста поверхня одного тону; залежно від укладення ворсу буває тисненою, гладкою, може бути ворс викладений у формі малюнка	Стійка до світла, не стійка до тертя; здатна утворювати записини та накопичувати статичну електрику
7	мікрофібра	100 % поліестеру, поліефіру, поліаміду або інших полімерів	Тонка і гладка однотонна, м'яка поверхня; багата палітра відтінків; легка і приємна на дотик	Висока стійкість до впливу хімічних речовин, забруднень і світла; завдяки особливій гладкості виключає появу записин та накопичення статичної електрики; швидко сохне
8	букле	100 % поліестер	М'яка товста тканина полотняного переплетення з фасонної пряжі одного або кількох кольорів з букльованою петлею, розташованою на деякій відстані; петля може бути повною чи розрізаною	Стійка до світла та хімічного чищення

На вартість декоративно-меблевих тканин безпосередній вплив має наявність захисного покриття. Найбільш відомі з них – Teflon від фірми “Du Pont” і Scotchgard компанії “3M”. Тканини, оброблені даними покриттями, відрізняються тривалішим терміном служби і легкістю догляду. Але не для всіх типів тканин рекомендується нанесення захисту. Якщо Scotchgard став майже неодмінним атрибутом у виробництві бавовни, то жаккарди, у зв'язку з досить легкими способами догляду, майже не обробляються покриттями. Вибірковий підхід присутній і у використанні тефлону при захисті шенілів. По-перше, в результаті такої процедури вони можуть втратити свою бархатистість, об'ємність, а по-друге, все-таки це додаткова хімічна обробка. Тому, тефлонове покриття наноситься, в основному, на ті шеніли, вміст штучних волокон в яких перевищує 50% [6].

Основним показником вартості тканини є співвідношення натуральних і синтетичних волокон, і

чим більше процентний вміст натуральних, тим дорожче тканина. Але це не означає, що 100% бавовна коштуватиме дорожче, ніж велюр, в якому міститься 30% натуральних волокон. Тут набирає чинності такий показник, як складність технологічного процесу і властивості кінцевого продукту (зносостійкість, кольоростійкість і так далі). У флоків і велюру вони вищі, ніж в бавовни, але поступаються, наприклад, шенілам. У свою чергу, на вартість флоків і велюру впливають такі показники, як склад основи (повністю синтетична або напівнатуральна) і щільність ворсу. Найбільш складні у виробництві жаккарди і шеніли. Вони бувають одношаровими і багатшаровими, однобічними і двосторонніми. Шеніли відрізняються від жаккардів наявністю пухнастої шенілової нитки, на якій ворс щільно закріплений, його складно витягнути з основи тканини, а також тим, що вони можуть бути як на тканій, так і на клейовій основі [7].

Навіть однакові по складу тканини можуть коштувати по різному. Залежить це, зокрема, від популярності виробника. Наприклад, бавовна, вироблена в Іспанії, якісніша турецької або китайської. А бавовна фірм Gonzalo Ferri або Vilber Textil є на даний час найдорожчою. Серед виробників флоків останнім часом виділяється ізраїльська фірма Flocktex Industries Ltd. Її продукція відрізняється високим вмістом натуральних волокон в основі тканини і щільністю ворсу. Світовий лідер у виробництві якісного велюру – компанія “Wilhelm Kneitz” (Німеччина) яка є ексклюзивним постачальником оббивних тканин для таких гігантів меблевої промисловості, як “Steinhoff” і “Browdick&Sons”. Серед виробників жаккардів і шенілів найвідомішими виробниками, що забезпечують гарантію якості, є “Manuel Revert” (Іспанія), “Italvelutti” (Італія) або “Deslee” (Бельгія). Всі ці компанії десятиліттями заробляли авторитет і пошану в світовій текстильній промисловості своїми новаторськими рішеннями, дизайнерськими знахідками і якісною продукцією, і зараз справедливо пожинають плоди наполегливої праці, залишаючись одними з визнаних лідерів [6].

Треба визнати, що для України цінова складова поняття модної тканини в збільшенні вартості тканини не грає такої визначальної ролі, як на Заході. Але з кожним днем вона збільшується пропорційно зростанню кількості покупців, прагнучих стати володарями не лише красивих, зручних, надійних, але і модних меблів. І, без сумніву, радує той факт, що є компанії, які, не дивлячись на очевидні витрати, радують нас по-справжньому якісними і модними тканинами.

Висновок

В даній статті розглянуто основні характеристики декоративно-меблевих тканин, які користуються найбільшим попитом на вітчизняному ринку. Відмічено, що процентне співвідношення складових частин декоративно-меблевих тканин можна змінювати, а значить змінювати і властивості тканин. Звернуто увагу на формування ціни декоративно-меблевих тканин, яка залежить від співвідношення натуральних і синтетичних волокон, технології та популярності виробника. В статті наведено дані, що стануть основою для подальших досліджень декоративно-меблевих тканин з метою створення бази даних для інформаційного забезпечення та управління вітчизняним ринком.

Література

1. Пушкар Г. О. Товарознавчі аспекти формування асортименту та якості текстильних матеріалів для оббивки меблів / Г. О. Пушкар // Вісник ХНУ. – 2009. – № 4 – С. 235–239.
2. Пушкар Г. О. Наукові засади класифікації інтер'єрного текстилю / Г. О. Пушкар, Б. Д. Семак // Проблеми легкої і текстильної промисловості України. – 2009. – № 1(15) – С. 244–247.
3. Степанов И. В. Интерьерный текстиль / И. В. Степанов // Меблеві технології. – 2010. – № 3 – С. 32–36.
4. Кукин Г. Н. Текстильное материаловедение (волокна и нити) / Кукин Г. Н., Соловьев Л. Н., Кобляков А. И. – М. : Легпромбытиздат, 1989. – 352 с.
5. Давыдов А. Ф. Текстильное материаловедение / Давыдов А. Ф. – М. : Российский заочный институт текст. и легк. промышл., 1997. – 168 с.
6. Задорога А. Новинки мебельного текстилю / А. Задорога // Меблеві технології. – 2009. – № 3 – С. 19–24.
7. Орунова Л. Р. Исследование методов получения новых эффектов на ткани /Л. Р. Орунова, А. В.Фирсов // Современные технологии модифицирования и отделки текстильных материалов : матер. Международной научно-техн. конф. – М. : МГТУ им. А. Н. Косыгина, 2010. – Т. 12.–С. 10–14.

Надійшла 8.3.2011 р.